

KAŽDÝ MLADÝ ČLOVĚK MŮŽE ZMĚNIT SVĚT

LISTOPAD, 2015

OBSAH

ÚVOD	4
NAŠE STRATEGIE	6
Svět si žádá hybatele změn	8
Každý může být hybatelem změn	10
Jak se stát hybatelem změn	14
Naše poslání	17
Náš přístup	18
Zásadní kroky	20
Cesta vpřed	22
NAŠE DOSAVADNÍ PRÁCE	24
Ashoka Changemaker Schools – Školy pro změny	26
Changemaker Schools ve světě	30
Ashoka Changemaker Universities – Univerzity pro změny	34
Changemaker Campuses – kampusy v akci	36
Změna uvažování	38
Náš dosavadní pokrok	42
Náš tým	44
Naši partneři	46

ÚVOD

Již 35 let je Ashoka průkopníkem pojmu sociální podnikání (angl. social entrepreneurship)¹. Chápeme ho jako činnost, jejímž prostřednictvím hybatelé změn řeší systémově, novátorsky a s podnikavým duchem ty nejpálčivější otázky současné společnosti. Ashoka tyto hybatele systémových změn vyhledává, vybírá a podporuje. Jsou mezi nimi mnozí z nejvýznamnějších sociálních inovátorů z celého světa. Do této globální sítě je dnes zapojeno více než 3 500 Ashoka Fellows, kteří úspěšně zavádí systémové změny ve všech myslitelných oblastech. A to již v 85 zemích světa.

Ashoka Fellows jsou výjimečnými hybateli společensky prospěšných změn. My však věříme, že někým takovým by se měl stát každý z nás.

Dovednostmi nezbytnými pro zavádění sociálních inovací, tj. pro dosahování společensky prospěšných změn by měli být vybaveni všichni. Věříme, že každý by měl dostat příležitost získat dovednosti, díky nimž může měnit svět kolem sebe k lepšímu – být prospěšný v moderní společnosti a napomáhat k tomu i ostatním. Dnešní svět to totiž nutně potřebuje.

Pokud chceme umožnit skutečně všem, aby se stali hybateli změn, musíme zásadně změnit to, jak mladí lidé zažívají proces vzdělávání.

¹ Ashoka chápe pojem „sociální podnikání“ podstatně širěji než se např. v českém kontextu užívá. Bill Drayton, zakladatel Ashoky, s tímto pojmem přišel poprvé a definoval jej jako aktivitu, jejímž charakteristickým rysem je podnikavost, tvořivost a novátorství při zavádění systémových změn. Úžeji se sociální podnikání chápe např. jako zaměstnávání lidí s různou mírou zdravotního znevýhodnění. To do pojmu sociální podnikání, jak jej chápe od počátku Ashoka, může patřit za určitých okolností také, v našem chápání má však vzhledem k výše uvedené definici nepoměrně širší záběr. V tomto textu je pojem sociální podnikání používán pouze v uvedeném širším významu, který mu na počátku vtiskl zakladatel Ashoky a jak se také v zahraničí zpravidla chápe.

Stavíme na svých bohatých zkušenostech se sociálními podnikateli a mladými hybateli společensky prospěšných změn: aktuálně ve světě působí více než 1 300 Ashoka Fellows v oblasti vzdělávání a vedle toho jsme podpořili přes 375 000 mladých lidí z více než 50 zemí. Snažíme se o proměnu zkušenosti mladých lidí se vzděláváním tak, aby se nositelem změn mohl stát každý z nich.

Tento dokument představuje náš přístup, jenž se rozvinul v partnerství se vzdělavateli a sociálními inovátory, kteří nás zaujali svými vizemi a novátorskými přístupy.

Při uplatňování a sdílení našeho přístupu ke vzdělávání se řídíme několika základními pravidly:

- Jsme otevření všem, kdo chce přispět.
- Jsme jednotní v našem přístupu po celém světě.
- Snažíme se pečlivě vnímat (často podstatné) rozdíly mezi jednotlivými kulturami a politickými, společenskými, ekonomickými i vzdělávacími systémy.

Chceme, aby tento text byl chápán jako pracovní dokument, který budeme se svými partnery dále vylepšovat a rozvíjet. Vítejte proto jakékoli komentáře, otázky, námítky a nápady.

Ross Hall
Director, Education Strategy
Ashoka Global Leadership Team
rhall@ashoka.org

NAŠE STRATEGIE

✕ ✓

SVĚT SI ŽÁDÁ HYBATELE ZMĚN

BÝT PROSPĚŠNÝ

Žijeme ve světě plném nových proměn, ve světě složitosti a nejistoty. Dítě, které se do něj dnes narodí, čeká život zcela odlišný od toho, jaký jsme vedli dříve. Po celý svůj život bude čelit stále se zrychlujícímu sledu nových situací, výzev a nestálých příležitostí.

Nejzřetelnějším hybatelem změn je dnešní ohromný rozvoj technologií. Nicméně je zde také mohutný nárůst lidské populace, urbanizace a globalizace, které způsobují změny v životním prostředí a v téměř v každé oblasti lidského konání - na poli ekonomiky, společenského a kulturního života. Tyto změny ovlivňují to, jak lidé žijí, i to, jak by žít chtěli.

Po staletí byly životy lidí řízené úzkou elitou, a to skrze pevné hierarchie, zkostnatělé instituce a neměnnou tradici. Dominujícími principy byla rutina a opakování. Dnes se však pro mnoho z nás svět mění; je mnohem obtížnější uspět, pokud jen následujeme daná pravidla nebo děláme věci tak, jak jsme byli vždy zvyklí.

Na mnoha místech se ideální model společnosti posouvá od konceptu „jednoho vládce“ k „vládnout musí všichni“. A stále častěji se stává, že lidé vládnout opravdu chtějí. Žádají pro sebe moc, autonomii a právo na sebevyjádření. Chtějí se tvůrčím způsobem podílet na společnosti, být slyšeni, přispívat a být respektováni. Rychle vznikají kulturní modely založené na spoluúčasti na věcech veřejných, decentralizaci a svépomoci.

Dítě, které se dnes narodí, bude muset rozvíjet a používat svou schopnost být tvůrcem a nositelem změn, aby se dokázalo v novém světě orientovat, zapojilo se do něj a bylo v něm prospěšné.

*„Vstupujeme do věku zrychlování. Modely, které tvoří základ společnosti ... , budou brzo předefinovány. Při dnešní rychlosti rozvoje bude 21. století rovno uplynulým 20 000 letem pokroku. A to především díky ohromující síle exponenciálního růstu“
Ray Kurzweil (spisovatel, futurolog a vynálezce; vede oddělení umělé inteligence u společnosti Google)*

*„V uplynulých letech jsme byli svědky významného zrychlení procesu globalizace. Mimo to se její dopady rozšířily z oblasti ekonomiky do sféry společenských, kulturních a politických norem a postupů.“
Dharam Ghai, Výzkumný ústav OSN pro sociální rozvoj (1997)*

„Žádný jedinec není nezávislý na ostatních lidských bytostech či globálním ekosystému. V dnešním provázaném světě není možné, aby vaše srdce bilo, když selžou plíce, aby vaše společnost prosperovala, ačkoli selhávají její zaměstnanci, aby byli bohatí obyvatelé Los Angeles úspěšní, zatímco budou jeho chudí živořit, aby byla úspěšná Evropa, ač selže Afrika, či aby uspěla globální ekonomika, když přitom zkolabuje světové životní prostředí.“
Donella Meadows (vědkyně a autorka textů „The Limits to Growth“ a „Thinking in Systems: A primer“)

„Ti, kdo se dnes vzdělávají, budou muset udělat to, co my (...) jsme nebyli schopni či ochotni udělat. (...) Musí co nejintenzivněji začít pracovat na velkém díle obnovy planety Země poničené uplynulými 200 lety industrializace. Současně bude třeba zastavit rostoucí sociální a rasovou nerovnost. Ještě žádná generace před sebou neměla znepokojivější úkol.“
David Orr (vysokoškolský profesor, spisovatel a aktivista, autor knihy „Earth in Mind“, publikované v roce 2004)

POMOCI DRUHÝM BÝT PROSPĚŠNÍ

Děti se musí stát hybateli změn i proto, abychom zajistili, že se budou co nejméně podílet na ničení prostředí a aby mu naopak byly co nejvíce prospěšné.

A musí se tomu naučit ve světě, který je dnes mimořádně provázan. Nikdy dříve v lidské historii nebylo tolik lidí takto silně propojeno, nebylo na sobě tak závislých a tak intenzivně se navzájem neovlivňovali. Dnes je víc než kdy dříve možné i drobným činem rychle a velkou měrou ovlivnit celý svět.

A protože prosperita každého jednotlivce je nerozlučně spjata s prosperitou ostatních, je zřejmé, že jedinec může být ve společnosti prospěšný jen za předpokladu, že pomáhá být prospěšný druhým. A takto nese odpovědnost i za kvalitu života ostatních.

Jinými slovy, je nutné, aby lidé byli dostatečně připraveni a ochotni ovlivňovat budoucnost k lepšímu jak pro sebe, tak pro lidstvo a celou planetu. Lidé se bez nadsázky musejí stát hybateli a nositeli změn, aby mohli řešit své každodenní potíže i splet' celospolečenských a environmentálních problémů, které sužují naši společnou existenci. Jsou to problémy, které jsou dnes víc než kdykoliv v minulosti problémy každého z nás. Jsou to problémy, které se tradičním institucím a tradičním přístupům nedaří řešit. Problémy, které se ustavičně proměňují a jsou stále složitější.

Lidé, kteří přinášejí a systematicky prosazují změny, jsou vedeni vědomím, že žijeme ve světě, který je sužován utrpením, hladem, žízní, chudobou, nerovností, samotou, depresí, úzkostí, nenávisť, násilím, diskriminací, otroctvím, nezaměstnaností, korupcí, vyčerpáváním zdrojů, znečištěním a vymíráním druhů. A snaží se s tím něco udělat.

KAŽDÝ MŮŽE BÝT HYBATELEM ZMĚN

Díky moderním technologiím se více než kdy dříve snížila bariéra, která bránila veřejnosti přispívat k fungování společnosti a podílet na něm. Obyčejní lidé dnes mohou vyvolat velké změny k lepšímu – a může tak učinit prakticky kdokoli.

A dnes také víc než kdykoli předtím více rozumíme tomu, jakým člověkem takovýto hybatel společensky prospěšných změn je a jaký typ zkušeností přispívá k tomu, aby se jím vůbec stal.

Věříme proto, že před námi stojí výjimečná příležitost vybavit každého schopnostmi a chutí stát se hybatelem změn, zásadně tak zvýšit naši schopnost společného soužití a s pochopením, tj. empaticky řešit společné problémy. Tak lze celé společnosti a kultury proměnit na principech empatie, hlubšího povědomí o souvislostech a tvořivosti při hledání řešení společných problémů.

Chceme žít ve světě, ve kterém má každý mladý člověk šanci vzdělávat se s cílem stát se hybatelem změn. Ve světě, v němž je rozvoj takových lidí a samotné šíření prospěšných systémových změn běžnou věcí. Ve světě, kde každý ví, že jej může měnit k lepšímu... a také tak činí.

„Jakmile jednou budou mladí lidé sebe sama spatřovat jako hýbatele a nositele změn, pak se bude svět ubírat zcela jiným směrem – směrem, který je velmi nadějný.“

Bill Drayton (zakladatel a výkonný ředitel organizace Ashoka)

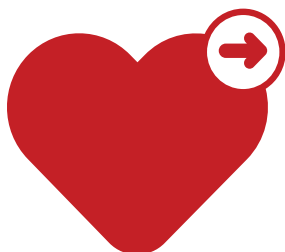
Díky zkušenosti získané při práci s tisíci mladými lidmi a sociálními podnikateli a také díky našemu rozsáhlému zkoumání velmi dobře rozumíme tomu, co to znamená být hybatelem změn a v čem taková činnost spočívá.

Ashoka Fellows jsou výjimečnými hybateli změn – a můžeme tak nazvat i další zakladatele sociálního podnikání a sociální inovátory. Nicméně nositelem změn se může stát každý bez ohledu na to, jaké má zaměstnání. Záleží na tom, jaký druh osobnosti jste; jde o váš způsob interakce se světem, přičemž svou roli hraje jak váš přístup, tak vaše činy. Podstatné jsou každodenní drobné změny, které děláte pro svět, změny, které činí život příjemnější jak pro vás, tak také pro ostatní. Jsou to změny, ze kterých můžete těžit vy, vaše rodina, přátelé i komunita. Změny, které pomáhají jak vám, tak i celému lidstvu a celé planetě.

Hybatelem změn (angl. changemaker) rozumíme člověka, který:

- prosazování a zavádění společensky prospěšných změn je pro něj způsob života
- je připraven a ochoten zasvětit svůj život obecnému blahu;
- naučil se být prospěšný v moderním světě a pomáhá v tom i ostatním
- naučil se hledat výzvy, jak zlepšit kvalitu života nás všech, a na tyto výzvy reagovat;
- naučil se vnímat společenské a environmentální problémy (jakkoli malé) a činit kroky k jejich řešení.

DOVEDNOSTI² POTŘEBNÉ PRO HYBATELE ZMĚN

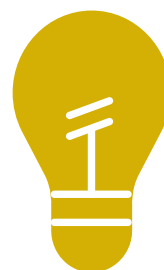
Být empatický

Úplným základem pro to, aby se člověk stal hybatelem společensky prospěšných změn, je schopnost nechat se vést etikou založenou na empatii. Díky tomu, že se hybatelé změn řídí emoční i kognitivní empatií, jsou schopni citlivě vnímat potřeby svého okolí. Dobře si tak uvědomují jak sebe, tak i ostatní a chápou obojí jako celek. Sledují sebe sama ve světě a snaží se porozumět pocitům, úhlům pohledu a životům lidí okolo sebe, těch které nikdy nepotkali, i těch, kteří se teprve narodí. Daří se jim tak porozumět budoucím potřebám, které jdou za horizont lidského druhu. Skrze empatii se hybatelé změn cítí být intenzivně propojeni s lidstvem i s přírodou. V centru jejich pozornosti je kvalita života a cítí povinnost jednat ve společném zájmu. Skrze toto soucitné a uvědomělé vnímání světa jsou citliví k problémům, které je třeba řešit, a k příležitostem, které je k tomu možné využít.

Být přemýšlivý

Aby bylo změny možné uskutečnit, je nutné uvažovat do hloubky i z širší perspektivy o příčinách a následcích aktivit a problémů, které jsou s nimi spjaté. Je k tomu třeba pochopit všechny komplexní souvislosti a zvážit, jak na ně adekvátně reagovat. Hybatelé změn o světě kriticky uvažují – a rovněž se v něm s kritickým pohledem angažují. Zpochybňují naučená moudra, tradičně předávané vědění, společenské normy, pravidla, poslušnost, struktury moci a zavedené způsoby, jak věci dělat. Pro nositele změn je důležitý rozum a racionální uvažování uvažování. Pro to, abychom něco změnili, je často nezbytné systematicky uvažovat o kořenech problémů, které je třeba řešit, a o příležitostech, které mohou život zlepšit.

Být kreativní

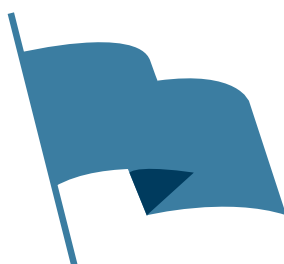
Mezi klíčové vlastnosti pro život v moderním světě patří schopnost přizpůsobit se a flexibilní uvažování. Hybatelé změn dokážou přizpůsobit své jednání novým situacím. Být hybatelem pozitivních změn vyžaduje imaginativní a tvořivé uvažování o tom, jak změnit svět k lepšímu. Základem pro nalezení a uskutečnění dlouhodobých, udržitelných řešení je často nápaditost, vynalézavost a originalita.

² Pod pojmem dovednosti chápeme celý soubor pojmů, které bývají jinak označovány jako kompetence, schopnosti, silné stránky, vlastnosti atd.

Podnikat konkrétní kroky

Charakteristickým rysem hybatelů změn je jejich aktivní přístup. Vyvíjejí značné úsilí a uplatňují přitom sebekontrolu. Jsou ochotni dát stranou své soukromé zájmy, aby prosadili zájem společný. Někdy proto po zralé úvaze podstupují i určitá rizika. Mohou čelit obtížným životním situacím, neúspěchu a překonávat překážky. Nesmí jim chybět odhodlání, vytrvalost a odolnost – protože pro uskutečnění změn je zapotřebí konkrétně konat.

Prošlapávat cestu

Tvůrci a hybatelé změn nečekají, až jim někdo dá svolení vzít věci za správný konec. Nepotřebují k tomu svolení nějaké formální autority. Sami přebírají iniciativu i odpovědnost. Uskutečňovat změny pro ně znamená posouvat hranice, jít jako první a dávat příklad ostatním. Hybatelé podněcují k akci i druhé a pomáhají uskutečnit pozitivní změny také jim.

Spolupracovat

Dosáhnout změn ve svém okolí vyžaduje spojit se s druhými. Hybatelé změn vytvářejí s druhými vztahy založené na důvěře. Pokud potřebují podporu, požádají o ni, a umí ji také poskytnout. Pomáhají druhým se učit – a učí se od nich. Vynikají v komunikaci s lidmi a za účelem vyřešení palčivého problému dokážou vytvořit podmínky pro týmovou práci.

Věříme, že tyto dovednosti jsou stejně důležité jako gramotnost a že je třeba je otevřeně a systematicky rozvíjet v každém mladém člověku tak, aby se hybatelem změn měl šanci stát opravdu každý.

JAK SE STÁT HYBATELEM ZMĚN

ZKUŠENOSTI ZÍSKANÉ VE ŠKOLE

Proces, díky kterému se z jednotlivce stane (nebo je k tomu formován) hybatel změn, přímo vyplývá z jeho životní zkušenosti - ze zkušeností a zážitků z prostředí, v němž žije.

Smutným faktem je, že prostředí a zkušenosti, které by k tomuto vedly, jsou jen zřídka kdy kdekoliv na světě mladým lidem k dispozici. Rodiče jsou často málo či špatně informováni a výchova je založena spíše na improvizaci. Školní výchova a vzdělávání (systematický způsob, jak formovat mladého člověka) zpravidla pohlíží na lidskou bytost, na dnešní svět, i na to, co je pro lidstvo jako celek prospěšné, jen úzkou perspektivou.

Existuje zajisté mnoho výjimek, ale pro většinu z nás školní vzdělávání znamená nejprve se naučit pracovat s písmeny a čísly (což je opravdu základ) a poté získat osvědčení o studijních výsledcích, které vesměs slouží jako propustka k dalšímu vzdělávání a doufejme i k určitým typům zaměstnání, která se však v budoucnu nepochybně změní anebo dokonce zcela zmizí. Hlavním zájmem je posouvat mladé lidi z jednoho stupně vzdělávání do dalšího a následně přímo do světa práce.

Když se ale na otázku vzdělávání podíváme méně ekonomickým a individualistickým způsobem a zaměříme se více na člověka v jeho celistvosti, zpravidla pak takovéto snahy vytěsníme na okraj kurikula a do předmětů nad rámec hlavního vzdělávacího programu. Málokdy z nich ale učiníme každodenní školní realitu.

Naše priority ve vztahu ke školám (tedy to, jak hodnotíme efektivitu vzdělávání a učitelů a jak určíme pokrok a výsledky mladých lidí) ukazují, jak omezené jsou představy o moderním světě i o tom, co znamená využívat svého osobního potenciálu či schopnosti být prospěšný lidské společnosti.

„Veřejné vzdělávací systémy byly vytvořeny do velké míry s cílem naplnit potřeby trhu práce v době průmyslové revoluce a jsou organizovány po vzoru velkovýroby... problém je, že tyto systémy jsou ze své podstaty nevyhovující s ohledem na odlišné podmínky jednadvacátého století.“
Sir Ken Robinson (spisovatel a poradce pro vzdělávání přednášející po celém světě)

„Pokud vzděláváme mladé lidi stejným způsobem, jak byli vzděláváni ti, kdo vytvořili stávající model, nikdy to nepovede ke změně. Pokud chceme udržitelnou budoucnost pro lidstvo i planetu, je klíčové vzdělávat příští generace jinak – a to tak, aby mohli přijít s novými pohledy na svět a jeho fungování.“

Arnoud Raskin, Ashoka Fellow, Mobile Schools

„Tím, že vzdělávání rozšiřuje vědomosti, kognitivní, sociální a emocionální kompetence, kultivuje návyky, hodnoty a postoje ke zdravému životnímu stylu i aktivnímu občanství, jedince tím posiluje a dává mu tak větší možnost ovlivňovat dění kolem sebe (...). Ale vzdělávání nemůže svou roli plnit izolovaně (...). Děti tráví ve škole pouze polovinu svého aktivního času. A určité typy domácího a sousedského prostředí mohou lehce zničit výsledky snah, které tvůrci vzdělávacích systémů, učitelé a pracovníci škol vyvíjejí.“
OECD, *Zlepšení zdravotní a společenské soudržnosti skrze vzdělávání* (2010)

VLIV ŠIRŠÍHO PROSTŘEDÍ - EKOSYSTÉMU

Nejsystematičtější snahy o rozvoj mladých lidí se odehrávají právě ve školách. Nicméně práce učitelů – a rovněž tak i školní zkušenost dětí a studentů – je do velké míry ovlivňována lidmi mimo školní budovu. Na rozvoj mladého člověka mají zásadní vliv jeho mimoškolní zkušenosti.

Lidé napříč celým vzdělávacím systémem (vzhledem ke komplexitě jeho formálních i neformálních složek jej nazýváme ekosystémem) působí na dospívajícího člověka motivací i tlakem, poutají jeho pozornost, přesvědčují ho a ovlivňují to, kým se postupně stává.

Věříme proto, že je nutné zásadně proměnit zkušenost získávanou na školách, a je třeba to učinit s plným zapojením všech důležitých společenských aktérů.

**KLÍČOVÍ AKTÉŘI
OVLIVŇUJÍCÍ VZDĚLÁVÁNÍ**

UČITELÉ A ŠKOLY

**VYSOKÉ A VYŠŠÍ
ODPORNÉ ŠKOLY**

**RODIČE
A RODINY**

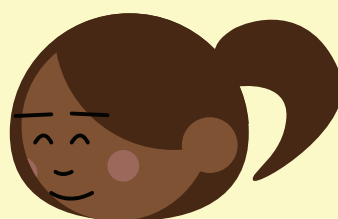
VRSTEVNÍCI

**UČITELSKÉ
ODBORY**

**VZDĚLAVATELÉ
PEDAGOGŮ**

**POLITIČNÍ
PŘEDSTAVITELÉ**

**SOCIÁLNÍ
PRACOVNÍCI
A ZDRAVOTNÍCI**

**PRACOVNÍCI
S MLÁDEŽÍ**

**NÁBOŽENSKÉ
ORGANIZACE**

ZAMĚSTNAVATELÉ

**REKLAMNÍ
AGENTURY**

**ZPRAVODAJSTVÍ,
ZÁBAVNÍ
PRŮMYSL,
KULTURA**

**POSKYTOVATELÉ
VZDĚLÁVÁNÍ**

**SOCIÁLNÍ PODNIKATELÉ,
HYBATELÉ ZMĚN**

NAŠE POSLÁNÍ

„Předpoklad je takový, že získání jedné dovednosti na sebe váže dovednosti další (...). V raném věku se učíme dovednostem, které nám později ulehčují naučit se dovednostem novým (...). Když vybudujete pevné základy včas, je pak mnohem snazší do jedince investovat, učít jej a motivovat v dalších letech (...). Je třeba ale začít již od útlého mládí.“

James Heckman (nositel Nobelovy ceny za ekonomii)

„Děláme vše pro to, aby během školních let každý z našich studentů navrhl a uskutečnil projekt, který je prospěšný pro společnost (...). Dbáme na to, abychom rozvíjeli dovednosti potřebné k rozvoji aktivního přístupu a k uskutečňování změn ve všech aktivitách, které děláme (...). Dáváme mladým lidem tolik odpovědnosti, kolik je jen možné (...), a spolupracujeme s rodiči (...). Úspěch mladého člověka spatřujeme jak ve studijních výsledcích, tak i v jeho přínosu pro komunitu. Studijní výsledky a úspěchy ovšem téměř vždy přicházejí v souvislosti s rozvojem jednotlivce jakožto hybatele změny.“

Ashoka Changemaker School

Naším posláním je vyvolat změny v uvažování napříč vzdělávacím (eko)systémem tak, aby proces vzdělávání poskytl šanci každému mladému člověku stát se hybatelem společensky prospěšných změn.

Chtěli bychom svět, ve kterém:

- Prostředí a zkušenosti, které tvoří základ dovedností nezbytných pro rozvoj a růst hybatelů změn, jsou dětem poskytovány již krátce po narození a v průběhu celého dětství a dospívání. V nejranějším věku je obzvláště důležitý rozvoj empatie.
- Každý mladý člověk během dětství a dospívání zkouší realizovat změny tak, že navrhne a uskuteční svůj vlastní obecně prospěšný projekt (tím, že změny opravdu sám uskutečňuje, si potřebné dovednosti osvojí nejlépe).
- Podpora rozvoje hybatelů změn je zakomponována v kultuře každé školy – projevuje se v hodinách, o přestávkách, ale i v rámci mimoškolních aktivit, během neformálního vzdělávání.
- Pokrok každého mladého člověka, jeho úspěch a potenciál jsou posuzovány i s ohledem na úspěchy v oblasti uskutečňování a prosazování společensky prospěšných změn (jsou rozpoznávány, odměňovány a oceňovány).
- Podpora rozvoje dovedností potřebných pro růst a rozvoj budoucích hybatelů změn je tím hlavním, co definuje efektivního učitele či dobrou školu.
- Každý mladý člověk si cení uskutečňování společensky prospěšných změn, má touhu mezi hybatele změn patřit a pomáhá v tom i druhým.
- Rodiče si váží těch, kdo systémově mění věci kolem sebe, a spolupracují se školou na tom, aby se mezi ně zapojily i jejich děti.
- Média zobrazují mladé lidi také v lepším světle a představují kladné vzory, které posilují pozitivní náhled na nositele změn.
- Lidé z celého spektra společnosti oceňují hybatele změn a podporují školy i jeden druhého, aby se nositelem a tvůrcem změn mohl stát každý.

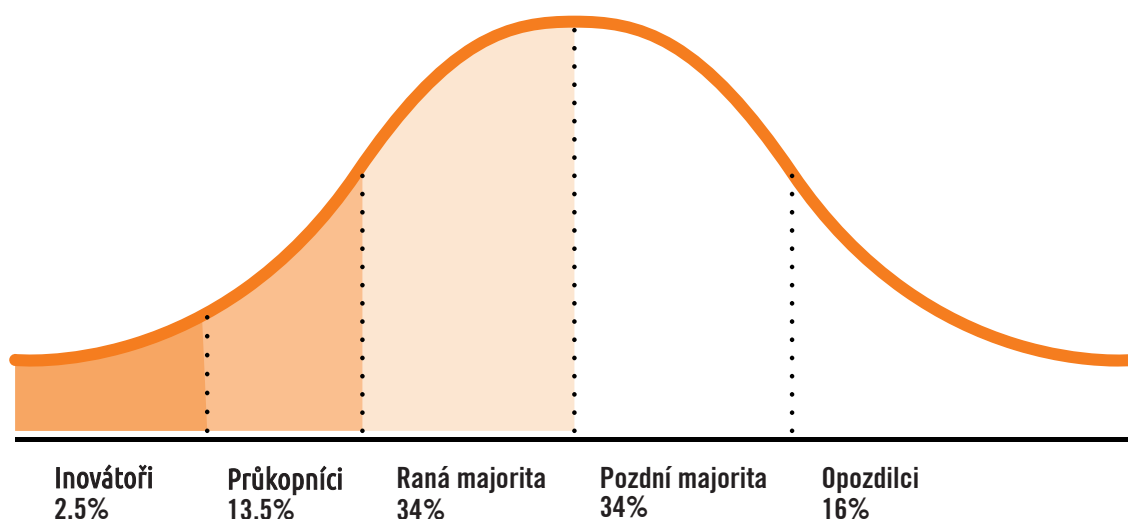
NÁŠ PŘÍSTUP

Náš přístup k iniciaci rozsáhlých změn v procesu vzdělávání vychází z teorie šíření inovací a logiky mnoha úspěšných sociálních hnutí.

Teorie šíření inovací ukazuje, že je pokud míra inovátorů a raných osvojitelů (průkopníků) překročí 16% daného sektoru, začne se systém překlápět směrem k všeobecnému přijetí inovace. Toto lze pozorovat i v přírodě: když hejno sardinek mění směr, je to právě nejméně oněch 16 % ryb, které změnu určují.

„Nikdo nemůže tuto změnu realizovat sám. Musíme vytvořit aktivní partnerství se zainteresovanými osobami napříč celou společností, jejichž práce a vize se doplňují.“

Francois Taddei (Ashoka Fellow, Center for Research and Interdisciplinarity)

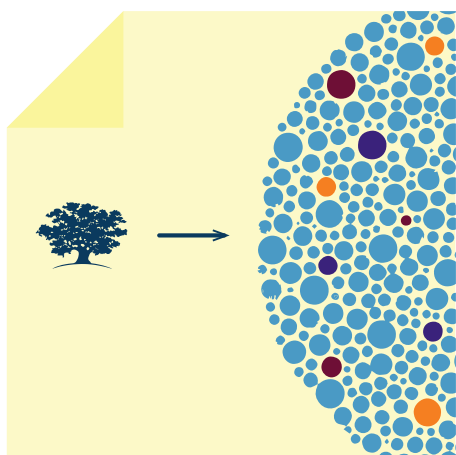
Naší snahou je tedy dosáhnout bodu zlomu, tj. oněch 16 % škol, které si osvojí aktivní podporu a zavádění systémových změn jako svůj cíl, a 16 % mladých lidí, kteří v rámci školní docházky či paralelně s ní budou moci absolvovat vzdělávací programy zaměřené na rozvoj kompetencí potřebných pro tvůrce a hybatele změn.

Abychom toho dosáhli, chceme najít a propojit školy, sociální podnikatele a další klíčové aktéry (napříč celou společností), kteří již prošlapávají nové cesty v oblasti aktivního přístupu ke společnosti a k zavádění systémových změn.

„Pokud chceme v našem poslání uspět, potřebujeme odvahu a víru v to, co říkáme. Jen tak můžeme změnu prosadit i za hranicemi svých škol (...), v komunitách a městech (...) a dále po celé zemi.“

Rory D'Arcy (ředitel školy St. Oliver's National School – Ashoka Changemaker School)

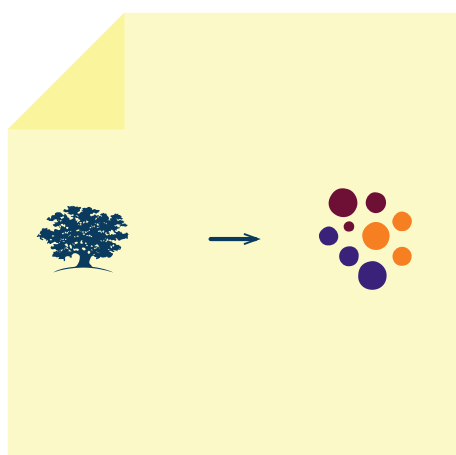
Následně pak chceme tyto aktivní komunity propojovat a poskytnout jim podporu k tomu, aby mohly podnikat strategické a promyšlené kroky s maximálním dopadem a za využití minimálních zdrojů. Kroky, které budou mít multiplikační charakter a postupně povedou k nezvratné proměně ekosystému směrem k budoucnosti, kde se každý mladý člověk může stát hybatelem změn.

VYHLEDÁVÁNÍ A VÝBĚR PRŮKOPNÍKŮ

Vyhledáváme a pečlivě vybíráme školy, sociální podnikatele a další průkopníky působící ve vzdělávání, kteří:

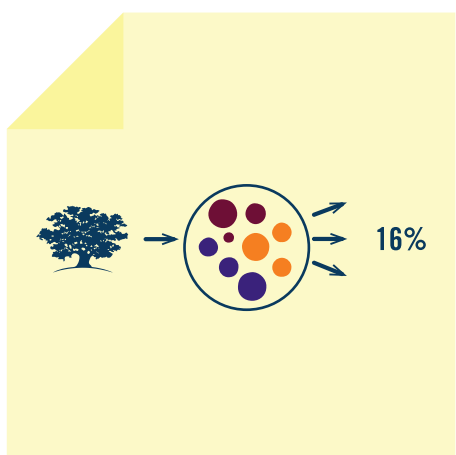
- rozumí naléhavé potřebě, aby se každý stal hybatelem změn;
- uskutečňují - a sami ztělesňují - myšlenku „Everyone a Changemaker“
- („Každý může být hybatelem změn“);
- mají vůdčí potenciál široce ovlivnit celý vzdělávací ekosystém.

SETKÁVÁNÍ A PROPOJOVÁNÍ PRŮKOPNÍKŮ

Propojujeme navzájem školy, sociální podnikatele a další průkopníky s cílem vytvořit a upevnit aktivní komunity, které:

- chápou a sdílejí společný cíl a navzájem se doplňují;
- sdílejí vhled do problematiky a příklady dobré praxe z celého světa;
- shodnou se na klíčových krocích, které vedou k trvalé transformaci zkušenosti se vzděláváním.

ORGANIZACE A POSILOVÁNÍ TÝMŮ

Podporujeme aktivní komunity, abychom znásobili jejich vliv, a to tak, že:

- zviditelňujeme jejich práci a etablojeme mezinárodně ukotvené hnutí, které ukazuje nový standard ve vzdělávání;
- poskytujeme know-how, nástroje a obsah, které pomáhají průkopníkům změnit veřejné povědomí a rozvinout svůj vůdčí potenciál;
- pomáháme strukturovat a strategicky zaměřovat týmovou práci.

ZÁSADNÍ KROKY

Pokud chceme úspěšně směřovat ke světu, kde platí motto „Everyone a Changemaker“, musíme přesněji definovat změny, které je třeba udělat ve školách i v širším ekosystému.

Uvědomujeme si také, že vzdělávací systémy jsou rozsáhlé a komplexní a že je zapotřebí mnoha změn, aby se proměnily. Neexistuje žádná jednotlivá změna, která by spustila všechny další potřebné změny.

Náš dosavadní výzkum ovšem poměrně jasně naznačuje, že existují určité zásadní kroky, které budou mít nesporný vliv na dosažení kýžené všeobecné změny (či budou dokonce její nezbytnou podmínkou).

Níže jsou popsány návrhy kroků, které mají sloužit jako východiska pro hlubší zkoumání, zintenzivnění debaty i jako inspirace pro strategické zaměření našich týmů.

Do budoucna je třeba porozumět jak vztahům mezi těmito kroky, tak i poměru mezi jejich náklady a přínosy. Ve výčtu níže tak jednotlivé kroky nejsou řazeny podle důležitosti (která se může země od země lišit).

1. ZVÝŠIT OBEČNOU POPTÁVKU

Posílit hlas mladých lidí, rodičů a učitelů

Ačkoli celkem často slyšíme, že lidé nejsou s podmínkami ve vzdělávání a se zkušenostmi, jaké si z něj mladí lidé odnášejí, spokojeni, veřejný diskurs je často přehlacen množstvím nepřehledných informací. Což má mimo jiné za následek, že ti, jichž se vzdělávání týká v první řadě, jsou z této debaty často vyloučeni. Abychom vytvořili podmínky, za kterých školy stanou školami změn (changemaker schools), musí mladí lidé, učitelé a rodiče porozumět potřebě společensky prospěšných změn a musí dostat možnost jasně vyjádřit podporu tomuto typu vzdělávání.

2. ZMĚNIT OFICIÁLNÍ POPTÁVKU

Změnit systém přijímacích řízení na vysoké školy

Většina středních škol se zaměřuje především na studijní výsledky, které studenti potřebují k přijetí na vysoké školy. Univerzity tak mají významný vliv na to, co se odehrává na školách. Věříme proto, že pokud by vysoké školy při přijímacím řízení zohledňovaly dovednosti potřebné k tvorbě a podpoře systémových změn (a školy i studenti s tím byli předem seznámeni), vedlo by to k zásadnímu posunu.

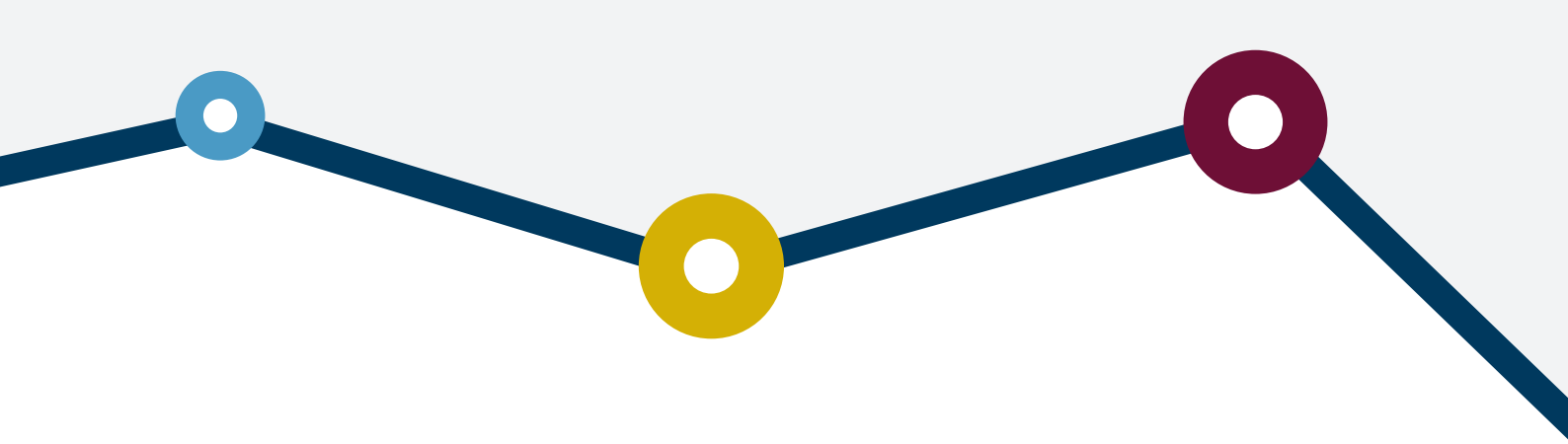
Změnit metodu přijímání nových zaměstnanců

Podobně jsme také přesvědčeni, že pokud budou zaměstnavatelé při přijímacím řízení klást důraz na dovednosti potřebné k rozvoji aktivního přístupu ke společnosti a na zkušenosti s tím přímo spjaté, mohou tak mít zásadní vliv na to, co se odehrává na školách všech stupňů. Ačkoli mnoho (a snad i většina) zaměstnavatelů již při procesu výběru vybírá potenciální zaměstnance na základě těchto kritérií (obvykle skrze subjektivní hodnocení při ústním pohovoru), základním kritériem při volbě kandidátů na pohovor zůstávají stále studijní výsledky a studijní úspěchy.

3. ZMĚNIT SYSTÉM POSUZOVÁNÍ

Změnit způsob, jak posuzujeme kvalitu studentů, učitelů i škol

Domníváme se, že je třeba zavést nové způsoby posuzování studentů, které nebudou spočívat pouze v neustálém tlaku na známkování a studijní výsledky. Nechceme zcela zavrhnout měření kvality podle dosažených studijních úspěchů. Věříme však, že je třeba uplatnit nové přístupy. Posouzení má být takové, aby zohledňovalo pohled na mladé lidi jakožto hybatele změn; takové, které jim bude pomáhat učit se dovednostem potřebným pro inovační přístup a zavádění systémových

změn, a také je k tomu motivovat; takové, které je informují a dají jim sílu a prostředky k realizování změn; takové, které lze použít k vykreslení portrétu mladého člověka úplněji a hlouběji než tradiční životopisy.

4. ZMĚNIT ZPŮSOB HODNOCENÍ

Změnit způsob, jak hodnotíme učitele, školní lídry, školy a vzdělávací systémy

Domníváme se také, že odpovědnost, kvalita a vliv škol, školních představitelů a učitelů by se měly hodnotit s ohledem na, to, jak jsou efektivní v podpoře mladých lidí, aby se stali hybateli změn. Než začneme jejich efektivitu v tomto ohledu hodnotit, měli bychom se zamyslet nad tím, jak vůbec onu efektivitu měřit. Ti, kdo se podle takového hodnocení ukáží jako úspěšní a efektivní, by měli pak být odpovídajícím způsobem oceněni.

5. VYTVOŘIT PROSTOR

Otevřít kurikula

Věříme, že v kurikulu by měl být vytvořen dostatečný prostor na rozvoj dovedností potřebných pro růst a rozvoj budoucích hybatelů změn. Přesněji řečeno, věříme, že rozvoj těchto dovedností by měl být v kurikulu výslovně zahrnut tak, aby (1) každý mladý člověk prošel specifickým programem zaměřeným na růst a rozvoj budoucích hybatelů změn, (2) aby byl rozvoj těchto dovedností také součástí obsahu studia dalších předmětů.

6. POSÍLIT UČITELE

Zlepšit systém, kterým připravujeme a podporujeme učitele

Každému učiteli a školnímu lídrovi by měla být poskytnuta počáteční i průběžná podpora, která ho plně vybaví dovednostmi pro vedení specifických vzdělávacích programů zaměřených na rozvoj a růst hybatelů změn. Má-li každý mladý člověk dostat možnost stát se sociálním inovátorem, měly by být principy takové výuky obsaženy ve všech předmětech a kultuře celé školy. Práce by měla zahrnout i s rodiny a širší komunitou. Myslíme si také, že učitelé by měli být školeni připravování na to, jak se podílet na šíření příkladů dobré praxe.

7. ŠÍŘIT PŘÍKLADY DOBRÉ PRAXE

Zlepšit systém seberozvoje škol

Na světě už existuje celá paleta zkušeností s podporou mladých lidí při jejich snaze stát se tvůrci změn. Rozsah a šíření těchto znalostí jsou ovšem omezené. Pro svět, kde platí „Everyone a Changemaker“, je třeba najít lepší mechanismy pro kodifikaci, sdílení a vstřebávání příkladů dobré praxe. Mimo to máme za to, že je zapotřebí se lépe organizovat a vnést do systému více důvěry a interakce, aby každý učitel v přední linii mohl být současně tvůrcem, nikoli pouze vykonavatelem již vytvořeného. Je to cesta k tomu, aby každý pedagog převzal spoluodpovědnost nejen za svůj vlastní profesní rozvoj, ale také za rozvoj pedagogiky jako celku.

CESTA VPŘED

Pokud chceme vytvořit podmínky, za kterých se každý mladý jednotlivec může stát hybatelem změn, potřebujeme najít a zapojit do společné práce průkopnická média, významné partnery i lídry, kteří zavádějí společensky prospěšné změny, včetně univerzit, mládežnických organizací, politických uskupení a z řad dalších důležitých klíčových aktérů napříč celou společností.

VYHLEDÁVÁNÍ A VÝBĚR

1. VYBRAT VÍCE ŠKOL S PŘÍZVISKEM CHANGEMAKER SCHOOL

Náš úspěch spočívá v síle sítě, kterou vytváříme. Je třeba dále vyhledávat školy s potenciálem pro osvojení si identity Changemaker School, přičemž každá nominovaná škola musí projít pečlivým procesem výběru.

2. ZVOLIT VÍCE ASHOKA FELLOWS

Vyhledávání, výběr a podpora vůdčích sociálních systémových inovátorů na poli vzdělávání je klíčovým zdrojem energie a informací pro naši globální síť a zároveň hnací silou proměny celého ekosystému.

3. ZAPOJIT DALŠÍ PRŮKOPNÍKY

Pro vytvoření podmínek, za nichž se mezi Changemaker Schools zařadí další školy, je nezbytné najít a zapojit progresivní média a další lídry – hybatele změn z univerzit, mládežnických hnutí, politických organizací ad. napříč celou společností.

SETKÁVÁNÍ A PROPOJOVÁNÍ

4. POŘÁDAT SPOLEČNÉ AKCE A PŘÍLEŽITOSTI PRO SDÍLENÍ

Workshopy, společné akce a výměnné pobyty pro školy s titulem Changemaker School a jednotlivce s titulem Ashoka Fellow se ukázaly být velmi prospěšné pro rozvoj solidarity, sdílení příkladů dobré praxe a upevňování vztahů.

5. VYUŽÍT VLIVU SOCIÁLNÍCH SÍTÍ

Je důležité, abychom se setkávali osobně, ale chceme-li vytvořit silné mezinárodní společenství, musíme také vybudovat komunikační kanály a postupy, které nám pomohou využít vlivu sociálních médií.

ORGANIZOVAT SE A POSILOVAT

6. ŠÍŘIT PŘÍBĚHY A PŘÍKLADY ÚSPĚCHU

Máme-li úspěšně šířit povědomí o práci průkopníků a vybudovat mezinárodně uznávané hnutí prosazující transformaci vzdělávání, musíme sesbírat příběhy a fungující příklady, které jsou zajímavé i přesvědčivé. Proto chceme stavět na našich rozsáhlých zkušenostech s pořádáním soutěží, vytěžit silné příběhy od členů naší sítě Ashoka Fellows a realizovat kvalitní výzkum, který dodá váhu našim argumentům.

7. POSKYTOVAT VZDĚLÁVACÍ PODPORU

Aktivní komunity, které jsou „spouštěči změn“, mohou uskutečnit svůj vůdčí potenciál a změnit myšlenkové nastavení široké veřejnosti. K tomu je ale třeba poskytnout jim podporu pro rozvoj schopnosti vyprávět příběh, sdělit srozumitelně své klíčové poselství (angl. storytelling), ale také ve vyjednávání, systémovém uvažování, ovlivňování postojů a chování.

8. PODPOROVAT ŠKÁLOVÁNÍ

Program Globaliser je ověřený model Ashoky, který pomáhá inovátorům akcelarovat své projekty a zvýšit jejich dopad z místního rámce na regionální, národní a celosvětovou úroveň. Chceme prostřednictvím modelu Globaliser pomoci našim týmům stát se vůdčími aktéry změn na cestě k transformaci vzdělávacích systémů.

9. VYTVOŘIT VZDĚLÁVACÍ PROGRAMY PRO UČITELE

Pokud chceme změnit způsob uvažování a šířit příklady dobré praxe i mimo naši síť, musíme ve spolupráci s našimi školami a Ashoka Fellows vytvořit online výukové programy pro učitele, které jim budou ukazovat, jak vnášet prvky takového vzdělávání do jejich každodenní práce i kultury celé školy.

10. VYTVOŘIT PLATFORMU PRO SDÍLENÍ KNOW-HOW

Je třeba vytvořit širokospektrální profily škol s přívlastkem Changemaker Schools a sdílet je online. Tak se i další školy budou moci seznámit s jejich přístupem a způsobem práce, porovnat jej s tím svým a případně podniknout konkrétní kroky k tomu, aby se staly jedněmi z nich.

NAŠE DOSAVADNÍ PRÁCE

ASHOKA CHANGEMAKER SCHOOLS – ŠKOLY PRO ZMĚNY

Ashoka Changemaker Schools umožňují všem svým studentům, aby se stali hybateli změn. Stávají se z nich díky tomu mladí lidé, kteří disponují dovednostmi i sebedůvěrou k tomu, aby měnili svět ve prospěch celku.

Ve školách Ashoka Changemaker Schools se studenti učí základním dovednostem, jako jsou empatie, přemýšlivost, tvořivost, aktivní přístup, vůdcovství a umění týmové spolupráce, aby byli v moderním světě úspěšní a dokázali nalézt řešení i těch nejsložitějších problémů.

K vyhledávání a výběru nových členů sítě Changemaker Schools jsme využili naši ověřenou metodu výběru nejlepších sociálních inovátorů po celém světě.

KRITÉRIA VÝBĚRU:

VIZE

Changemaker Schools se zavazují k tomu, že budou pomáhat každému studentovi stát se hybatelem změn. Takové školy plně rozumí tomu, proč to dělají, a dokáží to i náležitě vysvětlit.

INOVACE

Changemaker Schools jsou průkopníky. Mají za sebou zkušenost s inovačními kroky a vůdčí rolí a stejně tak inovační přístup podporují v rámci celé školy.

VLIV

Changemaker Schools mají autoritu, reputaci a relevanci nutnou k tomu, aby dokázaly ovlivňovat i další aktéry ve vzdělávacím sektoru.

CHANGE TEAMS

(TÝMY PRO ZMĚNY)

Changemaker Schools mají vždy Change Team (Tým pro změnu), který se skládá z učitelů, rodičů, studentů a dalších aktérů, kteří sdílejí partnerský přístup, etické principy a podnikavého ducha. Tedy ty, kteří sdílejí vizi založenou na myšlence „Everyone a Changemaker“ a kteří prokazují odhodlanost uskutečňovat tuto vizi v rámci školy i mimo ni.

POSTUP PŘI VÝBĚRU:

Postup při vyhledávání a volbě Changemaker School je velmi přísný. Zahrnuje zástupce z organizace Ashoka, další Changemaker Schools a nezávislé poradce.

Každá Škola změn je jedinečná a má svůj vlastní přístup, kterým reaguje na specifický kontext, ve kterém funguje. Jsou zde však silná témata, která jsou společná všem těmto školám.

Školy Ashoka Changemaker Schools se zaměřují na tyto oblasti:

.....

SMYSL

Středem jejich vize a vzdělávací kultury je rozvoj hybatelů změn a jejich praktické uskutečňování.

.....

ZAPOJENÍ

Svěřují mladým lidem odpovědnost všude tam, kde je to možné, a podporují je v tom, aby se podíleli na všech aspektech činnosti školy.

.....

INKLUZE

Uznávají a podporují rozmanitost, diverzitu a inkluzi.

.....

VŮDČOVSTVÍ

Vůdčí role uplatňují napříč celou školou.

.....

VLIV

Ovlivňují další školy, univerzity a pracovníky ve vzdělávání tak, aby podporovali rozvoj mladých lidí jakožto hybatelů změn.

.....

KURIKULUM

Rozvíjejí dovednosti hybatelů společensky prospěšných změn v běžném akademickém vzdělávání i v rámci specifických výukových programů, které jsou sestaveny přímo za účelem rozvíjet dovednosti potřebné k uskutečňování změn.

.....

NEFORMÁLNÍ PARTNERSTVÍ

Mimoškolní aktivity jsou rovněž využívány k rozvoji dovedností potřebných pro tvůrce změn, a to často ve spolupráci s poskytovateli neformálního vzdělávání.

.....

SPECIFICKÉ VÝUKOVÉ METODY

Pro rozvoj dovedností hybatelů změn je využíváno metod sebeřízeného učení, skupinového učení, aktivní výuky, badatelsky orientované výuky, projektové výuky, výuky založené především na dialogu a prakticky orientované výuky atd.

.....

HRA

Využívají hry a jí specificky věnovaný čas k rozvoji dovedností, které tvůrci a nositelé změn potřebují.

INFRASTRUKTURA

Prostor, infrastruktura a technologie jsou využívány promyšleně, vždy s jasným záměrem.

POSUZOVÁNÍ

Školy posuzují pokrok a výsledky mladých lidí nejen v oblasti tradičních studijních úspěchů, ale i s ohledem na jejich rozvoj jakožto hybatelů změn.

HODNOCENÍ

Školy hodnotí i učitele a školní lídry v oblasti jejich efektivity při rozvíjení dovedností hybatelů změn.

UZNÁNÍ

Školy rozpoznávají a oceňují výsledky učitelů i studentů s ohledem na jejich rozvoj jakožto tvůrců změn.

VÝZKUM

Učitelé ve své práci využívají výsledků výzkumu v oblasti neurovědy, psychologie, dětského vývoje a dalších oborů.

STUDENTI A ŽÁCI

Na každého studenta, učitele i zaměstnance školy je pohlíženo jako na někoho, kdo se učí i od koho se učí druzí.

LIDSKÝ KAPITÁL

Školy investují do intenzivního a kvalitního odborného rozvoje a podpory svých učitelů.

SPOLEČENSKÝ KAPITÁL

Učitelé a studenti navzájem vědí o své práci. Podporuje se kolaborativní učení.

RODINY

Do vzdělávacího procesu jsou partnerským způsobem zapojeny i rodiny.

ABSOLVENTI

K rozvoji a růstu budoucích hybatelů změn jsou přizváni i absolventi dané školy, například jako mentoři.

KOMUNITA

Do vzdělávacího procesu jsou zapojena i místní sdružení a podniky.

CHANGEMAKER SCHOOLS VE SVĚTĚ

Níže uvádíme vybrané příklady škol Ashoka Changemaker Schools. Všechny velmi úzce spolupracují s naší organizací na proměně vzdělávacích systémů po celém světě.

KCT VIDYA NIKETAN, PUNÉ, INDIE

Vícestupňová škola,
státní i soukromá

Důvěra zástupců školy K. C. Thackeray Vidya Niketan ve své děti začíná již tím, že je vnímá jako aktivní občany. Škola se snaží o proměnu celé společnosti tím, že se zaměřuje na hlavní zdroje nerovnosti a nespravedlnosti. Klade důraz na rozvoj osobnosti, autentické zážitky při výuce a rozvíjí smysluplná partnerství s místní komunitou.

DIGANTAR VIDYALAYA, INDIE

Vícestupňová škola,
soukromá

Škola Digantar Vidyalaya se snaží, aby se uskutečňování společensky prospěšných změn stalo součástí identity a přesvědčení celého učitelského sboru. Jejich dobrý příklad se pak přenáší do všech tříd i do širší komunity, což umožňuje studentům, učitelům i lidem v sousedství aktivně navrhnout potřebné systémové změny a uvádět je do praxe.

JESÚS MAESTRO FE Y ALEGRÍA, CARACAS, VENEZUELA

Základní škola,
soukromá

Tato škola se nachází v jedné z nejnebezpečnějších čtvrtí Caracasu. Pokouší se zlepšit svou situaci a nabídnout potřebná řešení tak, že vychovává mladé hybatele společensky prospěšných změn. Svůj úspěch staví nejen na zapojení dětí, ale i rodičů a lidí ze širšího sousedství.

SCHOOL 21, LONDÝN, BRITÁNIE

**Střední škola,
státní**

Přístup této školy ke vzdělávání zaměřenému na rozvoj a růst hybatelů změn je jedinečný. Je zakotven v šesti heslech pro 21. století: odbornost, profesionalita, prezentační schopnosti, pevná vůle, odhodlání a řemeslná zručnost. Škola se ve výuce intenzivně věnuje reálným problémům prostřednictvím praktických projektů a programu zaměřeného na řečnictví.

MOUNT VERNON PRESBYTERIAN, ATLANTA, USA

**Víceúrovňová škola,
soukromá**

Na škole Mount Vernon jsou kurikulum i školní kultura prostoupeny inovačním přístupem designového myšlení jakožto principem, který napomáhá rozvoji dovedností potřebných k uskutečňování systémových změn. Takto z něj mohou těžit všichni studenti. Program designového myšlení je založen na empatii a napomáhá studentům propojit to, co se naučili ve škole, s tématy spjatými s širší komunitou. Tento přístup se stal zdrojem inspirace pro řadu dalších škol po celé zemi.

CHRISTA MCAULIFFE SCHOOL, SARATOGA, KALIFORNIE, USA

**Základní škola,
státní**

Škola Christa McAuliffe zapojuje do vzdělávacího procesu i rodiče, čímž podporuje zájem o celoživotní vzdělávání, podněcuje společenský a emocionální rozvoj a rozvíjí u žáků kreativní myšlení. Učitelé školí rodiče, jak provádět děti procesem objevování a prosazování svých zájmů – a v tom, jak jim pomoci stát se hybateli změn.

AMORIM LIMA SCHOOL, BUTANTÃ, BRAZÍLIE

**Střední škola,
státní**

Na školu Amorim Lima School přicházejí studenti s rozličným socioekonomickým zázemím. Škola má za sebou dlouholetou historii pedagogických inovací a dlouhodobě také zapojuje rodiče a dobrovolné výzkumníky do procesu pomoci mladým lidem stát se hybateli změn. Zdi tříd byly strženy a na jejich místě vznikly velké otevřené prostory k učení. Studenti mají volnost v tom, aby se mohli učit svým tempem a dle svých vlastních zájmů.

AMARA BERRI, SAN SEBASTIÁN, ŠPANĚLSKO

**Víceúrovňová škola,
státní**

Výjimečná metodika školy Amarra Berri připravuje mladé lidi na to, aby se mohli stát hybateli změn. Patří do ní mimo jiné vnesení reálných situací do výuky, zapojení studentů do rozhodovacích procesů školy, každodenní vydávání školních novin nebo vlastní televizní a rozhlasové vysílání. Tato metodika byla již opakovaně použita na devatenácti dalších školách.

RÖSELIDSSKOLAN, GRÅBO, ŠVÉDSKO

**Základní škola,
státní**

Röselidsskolan je státní základní škola, které se podařilo rozvinout výuku založenou na podnikavém přístupu a řešení reálných problémů. Ovlivňuje školy po celém okolí Grabo. Ve Švédsku i celé Evropě je stále více vnímána jako průkopník v oblasti inovací ve vzdělávání.

KIBERSKÁ DÍVČÍ FOTBALOVÁ AKADEMIE (KGSA), KIBERA, KEŇA

Víceúrovňová škola,
soukromá

Škola KGSA vzešla z místního dívčího fotbalového týmu s cílem zlepšit podmínky dívek v kiberském slumu. Fotbalový program je nedílnou součástí školy, ale studentky vedle toho realizují vlastní multimediální projekty, skrze které s místní komunitou sdílejí své příběhy. To dává mladým dívkám vlastní hlas a podněcuje je to k rozvoji dovedností potřebných pro vybatele změn.

PŘÍPRAVNÁ ŠKOLA HILL (HPS), VÝCHODNÍ NAGURU, UGANDA

Víceúrovňová škola,
soukromá

HPS byla založena s cílem starat se o děti se specifickými potřebami, a to tak, že je plně integruje do kolektivu dětí bez specifických potřeb. Tím škola dává zvláštní důraz na rozvoj empatie.

JINÁ ŠKOLA JE MOŽNÁ (BBOM), TURECKO

Základní škola,
soukromá

BBOM je síť tureckých škol, které jsou orientované na demokracii, neziskový sektor a péči o životní prostředí. Děti jsou pro tyto školy v centru zájmu při všech školních aktivitách. Od útlého věku se jim předávají dovednosti a postoje potřebné pro to, aby se staly aktivními občany přispívajícími k pozitivní změně společnosti i životního prostředí.

ASHOKA CHANGEMAKER UNIVERSITIES – UNIVERZITY PRO ZMĚNY

Zkuste si představit svět, kde instituce vyššího vzdělávání po celém světě slouží jako prostředek k prosazení pozitivních, udržitelných inovací.

Do sítě Ashoka Universities je zapojeno 300 vysokých škol a univerzit z celého světa, které se podílejí na naplnění vize „Everyone a Changemaker“. Překonávají přitom překážky bránící v institucionální proměně a napříč kampusy rozvíjejí kulturu přející hybatelům změn.

ASHOKA U EXCHANGE

Ashoka U Exchange je největší světové setkání v oblasti vzdělávání zaměřeného na rozvoj budoucích hybatelů změn. Účastní se jej okolo 700 zástupců z více než 150 vysokoškolských institucí ze 30 zemí světa s cílem sdílet a rozvíjet své poznatky.

Součástí je i program Changemaker Education Track, který sdružuje učitele a lídry ze základních i středních škol a sociální inovátory. Soustředí se zde na vytvoření vazeb s rektory, vedoucími představiteli vysokých škol, jejich správou i fakultami s cílem zlepšit a rozšířit postupy užívané ve výuce zaměřené na růst a rozvoj budoucích hybatelů změn.

ASHOKA U COMMONS

Ashoka U Commons je setkáním řady vzdělávacích institucí s cílem spolupracovat na specifických prvcích výuky podporující inovační přístupy při prosazování změn. Setkání Commons propojuje účastníky s dalšími partnery, kteří čelí podobným výzvám a otázkám jako oni, a zprostředkovává jim zdroje, díky nimž mohou nalézt odpověď. Účastníci jsou při procesu učení se, hodnocení a zavádění dobré praxe doprovázeni zkušenými kouči.

ASHOKA U CHANGEMAKER CAMPUS

Označení Changemaker Campus mohou získat vysokoškolské instituce, které podporu rozvoje hybatelů změn zahrnují mezi své klíčové hodnoty a na nichž funguje celá škola, od přijímacího řízení přes obsah kurikula až po kariérní poradenství. Do procesu se zapojuje i širší okolí a absolventi.

Školy Changemaker Campus tvoří celosvětovou síť lídrů a inovátorů, kteří se stali nositeli inspirace, propojení a vzájemné podpory. Díky nim se vliv výuky směřující podpoře změn prohlubuje a šíří po celém světě.

K dnešnímu datu náleží titul Changemaker Campus celkem 33 jak soukromým, tak státním vzdělávacím institucím ze šesti různých zemí:

- Arizona State University
- Babson College
- Boston College
- Brigham Young University
- Brown University
- Claremont McKenna
- College of the Atlantic
- Colorado College
- Cornell University
- Dublin City University
- Duke University
- Fordham University
- George Mason University
- Glasgow Caledonian College
- Johns Hopkins University
- Hamilton College
- Marquette University
- Miami Dade College
- Middlebury College
- Portland State University
- Rollins College
- Ryerson University
- Singapore Management University
- Tec de Monterrey Guadalajara
- The New School
- Tulane University
- UPA del Estado de Puebla
- University of Colorado Boulder
- University of Maryland
- Universidad de Monterrey
- University of Northampton
- University of San Diego
- Western Washington University

CHANGEMAKER CAMPUSES – KAMPUSY V AKCI

TULANE UNIVERSITY

New Orleans, Louisiana

Tulane University se může chlubit komplexním univerzitním prostředím, které je zaměřené na vzdělávání v sociálních inovacích a metodách designového myšlení. Jedinečný přístup této školy a její inovativní počiny na poli terciárního vzdělávání spočívají v následujícím:

- Interdisciplinární volitelné předměty pro nižší ročníky zaměřené na sociální inovace a sociální podnikání
- Phyllis M. Taylor Center for Social Innovation and Design Thinking (Centrum Phyllis M. Taylorové pro sociální inovace a designové myšlení)
- Rozsáhlé programy propojené s kurikulem, které inspirují, vedou a podporují hybatele změn mezi studenty

Vzdělávání orientované na rozvoj aktivního přístupu ke společnosti je rovněž jednou z klíčových hodnot, na kterých staví program přípravy a certifikace učitelů na Tulane University. Tento program se zaměřuje na to, aby naučil pedagogy zahrnovat do své výuky výchovu v oblasti empatie a rozvoje dovedností pro hybatele změn. Kurikulum obsahuje i praxi učitelů na některé z Ashoka Changemaker School a je třeba v rámci něj absolvovat kurzy zaměřené přímo na sociální a emoční výchovu, systémové změny a inovativní metody v oblasti designového myšlení.

UNIVERSITY OF NORTHAMPTON

Northampton, Velká Británie

Univerzita v Northamptonu nabízí svým studentům vzdělávání, jehož základem je snaha o přeměnu životů a inspirace ke společensky prospěšným změnám. Snaží se dosáhnout toho, aby si každý absolvent školy odnášel dovednosti sociálního podnikatele. Univerzita pečuje o rozvoj studentů skrze:

- Vzdělávací program s názvem Inspire2Enterprise zaměřený na realizaci podnikatelských záměrů
- Postgraduální program pro sociální inovace nazvaný Social Venture Builder
- Programy vedené studenty zaměřené na sociální podnikání a zohledňující především udržitelné iniciativy

Tím Northampton aspiruje na to stát se nejvýznamnějším motorem sociálních inovací ve Velké Británii.

Výuka zaměřená na podporu inovačních přístupů a změn je součástí komplexních cílů školy v oblasti sociálních inovací a je jedním ze základů northamptonského přístupu k práci se školami, dětmi a mladými lidmi v hrabství Northamptonshire. Univerzita také uděluje inovativní cenu pro studenty Changemaker Student Award, která oceňuje a podporuje schopnosti dětí ovlivňovat své školy a okolní komunity v roli hybatelů společensky prospěšných změn. Mezi hodnocenými projekty byly například projekty tematicky zaměřené na zřízení školní rady až po projekty budování zahrady na nevyužívaném prostranství a všechny tyto aktivity spojuje proces změny.

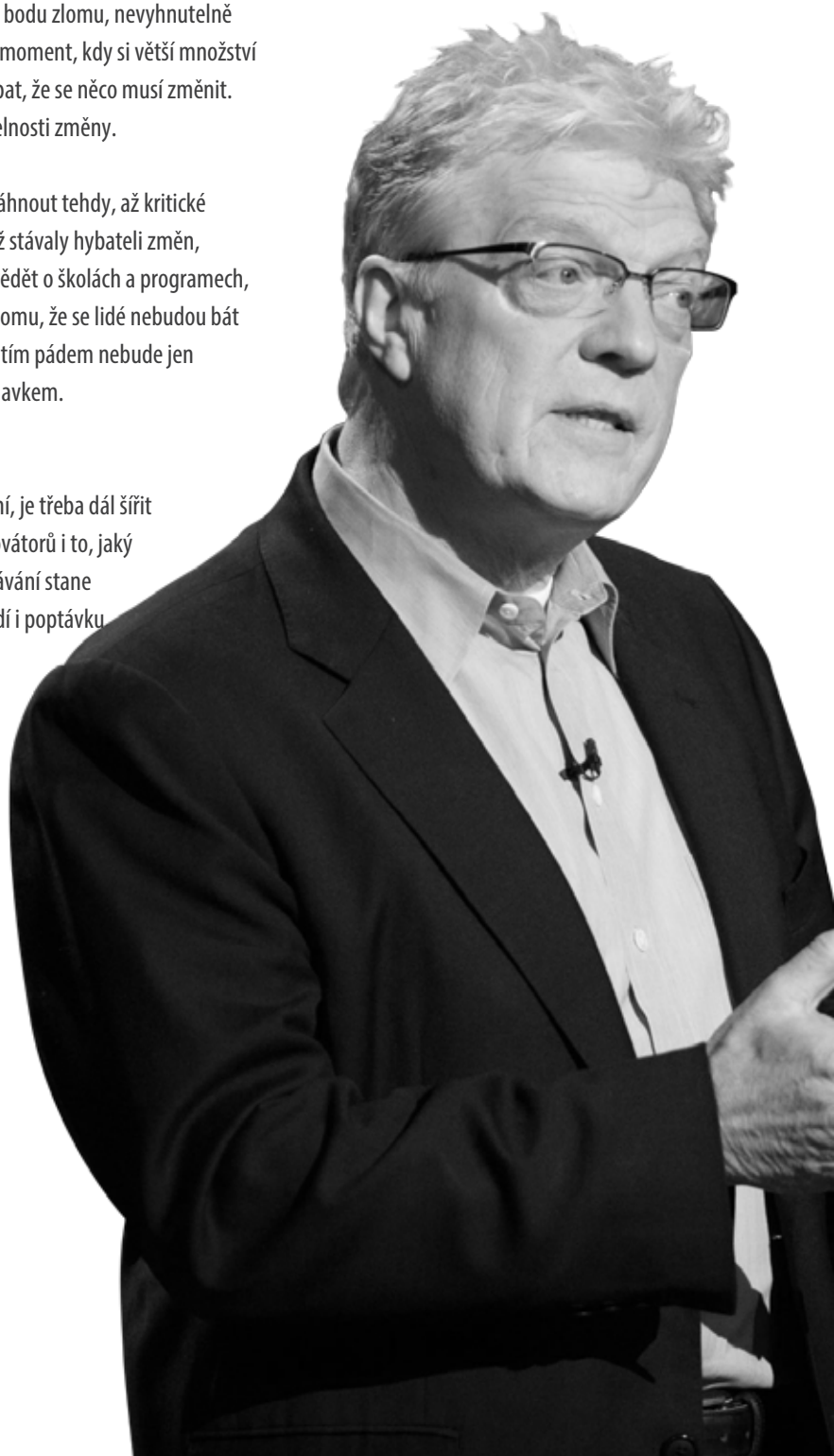
ZMĚNA UVAŽOVÁNÍ

Když se při přejímání nových myšlenek či postupů přiblížíme k bodu zlomu, nevyhnutelně dochází k proměně myšlenkového nastavení. Je to přesně ten moment, kdy si větší množství lidí začne uvědomovat, že věci mohou být jinak, a začnou chápat, že se něco musí změnit. Je to ta chvíle, kdy lidé začnou uvažovat a hovořit o nevyhnutelnosti změny.

Bodu zlomu lze při proměně vzdělávací praxe i zkušenosti dosáhnout tehdy, až kritické množství lidí porozumí tomu, že je nutné, aby se děti a mládež stávaly hybateli změn, uvědomí si, že vzdělávací systémy v tomto selhávají a budou vědět o školách a programech, které tento směr úspěšně realizují již mnoho let. To povede k tomu, že se lidé nebudou bát následovat průkopníky a vzdělávání zaměřené na změny, a to tím pádem nebude jen „pěknou myšlenkou“, ale stane se i vytouženým cílem a požadavkem.

Chceme-li, aby nastala obecná změna myšlenkového nastavení, je třeba dál šířit příběhy a příklady dobré praxe inovačních škol a sociálních inovátorů i to, jaký společenský dopad mají. Díky tomu se „changemaking“ vzdělávání stane požadavkem. Podpoříme jeho nabídku, která zároveň povzbudí i poptávku.

Jsme stále ještě na začátku naší práce, nicméně náš přístup k řešení tohoto úkolu zahrnuje:

BUDOVÁNÍ VZTAHŮ S NÁZOROVÝMI VŮDCI A KLÍČOVÝMI AKTÉRY

Arianna Huffington

Bill Drayton zdůrazňuje, že při vyrovnávání se s rychlým nárůstem změn, jimž musíme čelit, je čím dál tím důležitější empatie. „Tempo, jímž se k nám přibližuje budoucnost – stále rychleji a rychleji – ten kaleidoskop neustálých změn kontextu“, říká, „vyžaduje zvládnutí zcela základní dovednosti, a tou je kognitivní empatie.“

HUFFINGTON, Arianna Stassinopoulos. Skutečný úspěch: nová definice podle zakladatelky Huffington Post. Vyd. 1. Praha: Paseka, 2015.

Sir Ken Robinson

(...) „Žijeme ve světě, jehož populace velmi rychle roste a který působí značný nápor na životní prostředí. Vytváří ohromné kulturní tlaky a proměňuje celou oblast ekonomiky. Dáváme všanc celý náš vztah s touto planetou a nemůžeme si být jisti, jak dlouho lze takto ještě pokračovat.“

Schopnost uvažovat nově, přetavit staré myšlenky a uplatnit je v nové podobě nebylo ještě nikdy tak důležité jako dnes. Myslím si, že naše děti by měly dostat šanci rozpoznat, kam až může dosáhnout jejich kreativita...“

Sir Ken Robinson, spisovatel a poradce pro vzdělávání, přednášející po celém světě

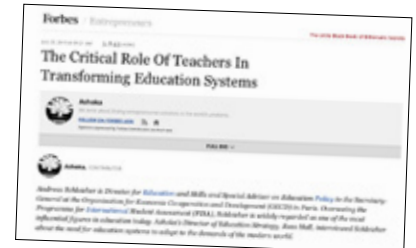
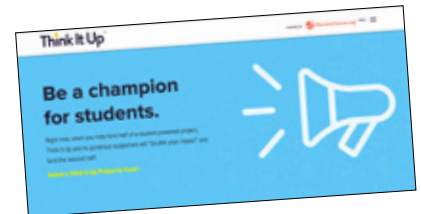
Andreas Schleicher

„Svět je stále nestálější, rozporuplnější a nestálější... Ekonomický úspěch se dnes stále více dovíjí od toho, nakolik umíte spolupracovat, soutěžit a propojovat se s lidmi, kteří se od vás liší. Vyžaduje to schopnost vidět svět jinýma očima, oceňovat jiné systémy hodnot a respektovat jiné kultury...“

Andreas Schleicher, ředitel EDU (Directorate of Education and Skills) Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj

VYUŽITÍ MEDIÁLNÍCH PLATFORMEM NA MÍSTNÍ I MEZINÁRODNÍ ÚROVNI

NAŠI MEDIÁLNÍ PARTNEŘI

ROZVOJ MOŽNOSTÍ NAŠÍ SÍTĚ

Ensemble, redessinons l'éducation

Půlhodinový francouzský dokumentární film. Více než 30 tisíc zhlédnutí za prvních 10 týdnů.

Reformy v jezuitských školách

Ve Španělsku školy zapojené do sítě Ashoka inspirovaly důležité reformy v jezuitských školách.

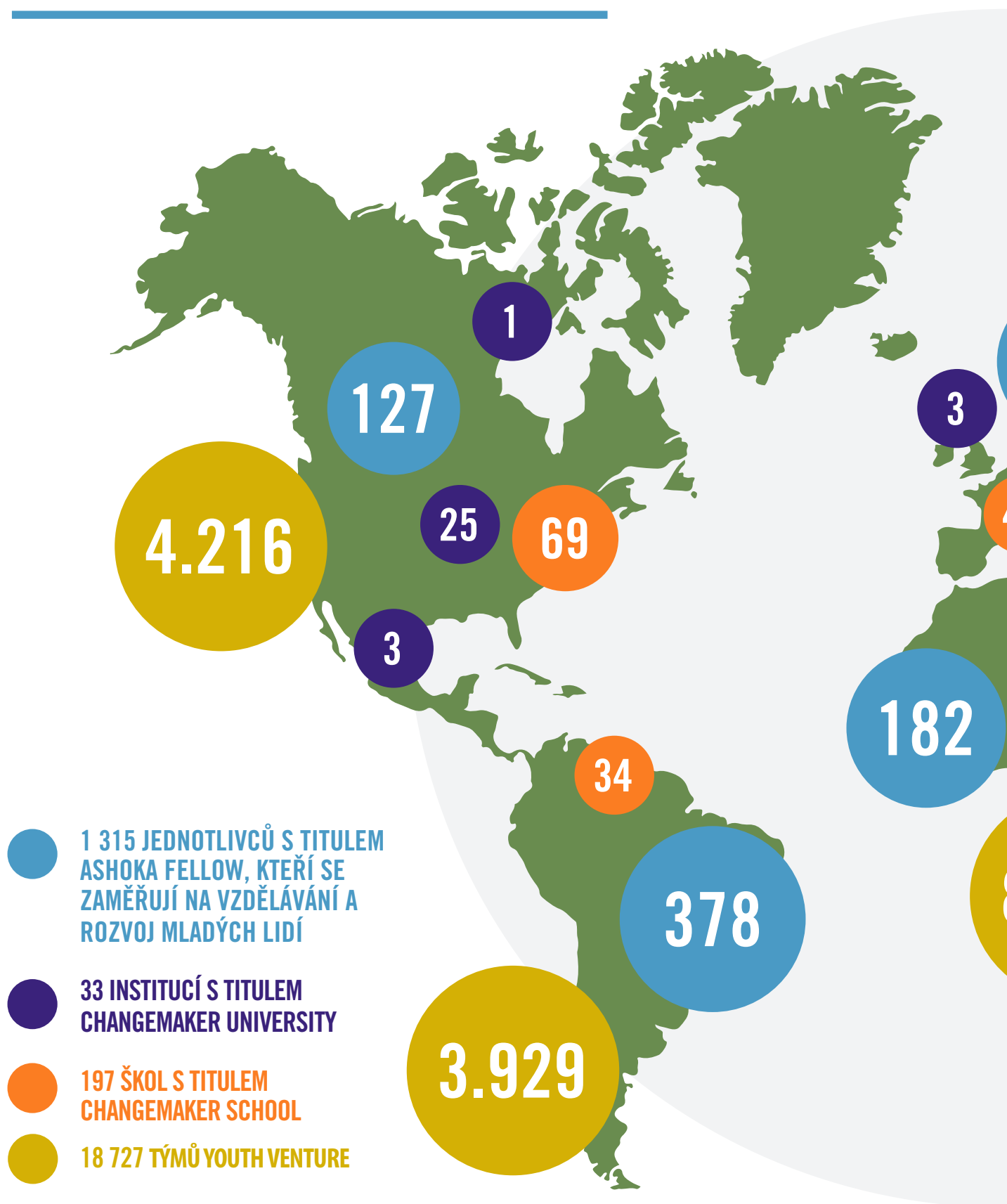

Rozsah sítě

- více než 1,3 milionu „followerů“ na sociálních sítích
- více než 20 tisíc sociálních inovátorů na changemakers.com
- 300 vyšších odborných a vysokých škol ve 30 zemích světa
- více než 408 zaměstnanců organizace Ashoka ve 33 zemích světa
- více než 3 200 jednotlivců s titulem Ashoka Fellow v 85 zemích světa
- více než 18 000 Youth Venture týmů ve více než 50 zemích světa
- 197 Ashoka Changemaker Schools ve 28 zemích světa

NÁŠ DOSAVADNÍ POKROK

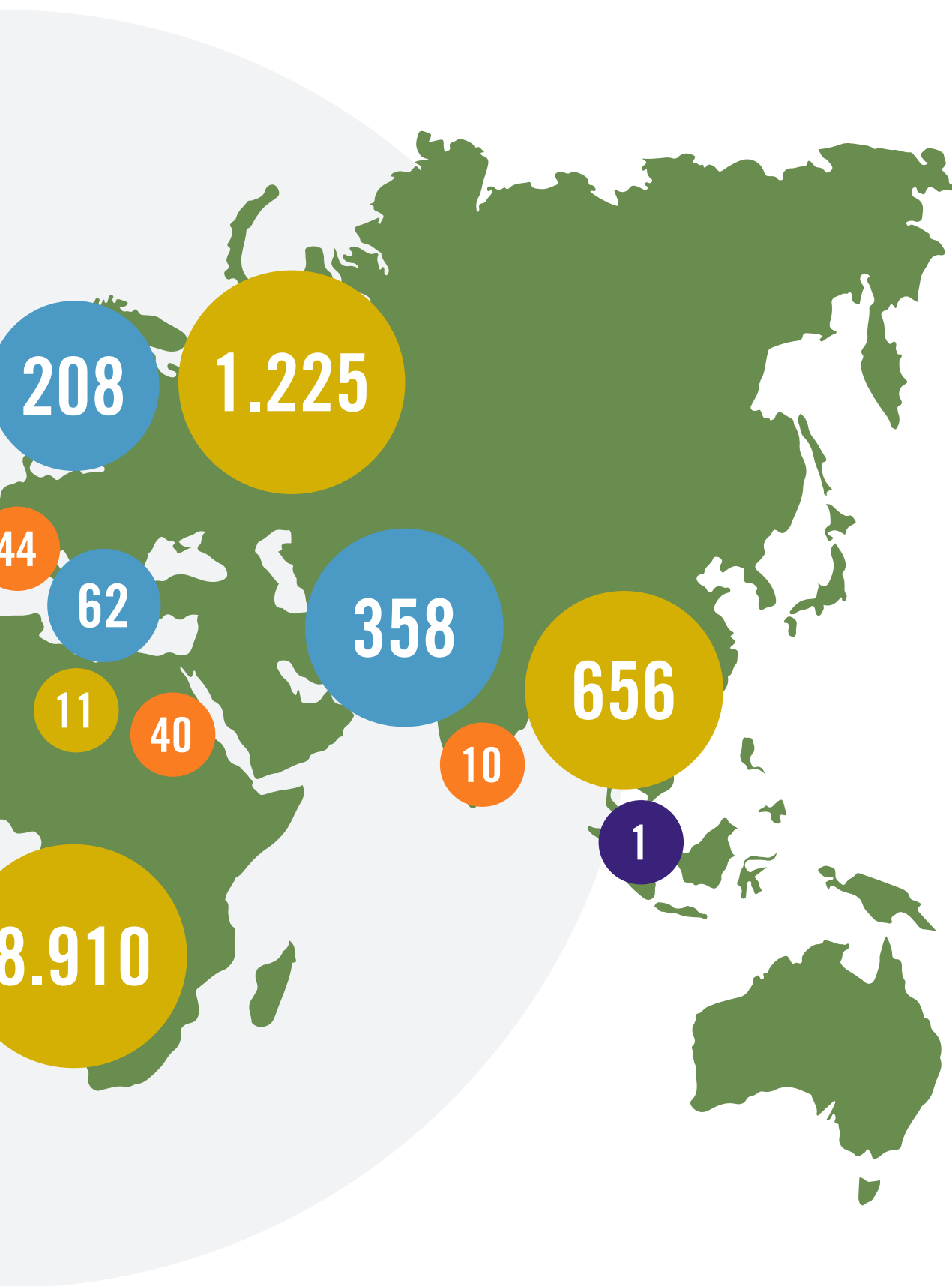

● 1 315 JEDNOTLIVCŮ S TITULEM ASHOKA FELLOW, KTEŘÍ SE ZAMĚŘUJÍ NA VZDĚLÁVÁNÍ A ROZVOJ MLADÝCH LIDÍ

● 33 INSTITUCÍ S TITULEM CHANGEMAKER UNIVERSITY

● 197 ŠKOL S TITULEM CHANGEMAKER SCHOOL

● 18 727 TÝMŮ YOUTH VENTURE

NÁŠ TÝM

MEZINÁRODNÍ VEDENÍ

Bill Drayton	Konstanze Frischen
Anamaria Schindler	Marina Kim
Bill Carter	Mark Cheng
Erin Krampetz	Nancy Welsh
Danielle Goldstone	Rodrigo Baggio
Henry De Sio	Ross Hall
	Vishnu Swaminathan

CELOSVĚTOVÉ KONTAKTY

Ross Hall	Ředitel organizace, vzdělávací strategie	rhall@ashoka.org
Dana Mekler	Manažerka globálních projektů a Empathy Initiative	dmekler@ashoka.org
Marina Mansilla Hermann	Europe	mmansilla@ashoka.org
Amy Badiani	Africa	abadiani@ashoka.org
Linda Peia	Latinská Amerika a Karibik	lpeia@ashoka.org
Autumn Williams	Severní Amerika	awilliams@ashoka.org
Vipin Thek	Parenting Changemakers a Youth Venture Global	tvipin@ashoka.org

AFRIKA

Burkina Faso, Mali a Senegal	Tchanlandjou Kpare	tkpare@ashoka.org
Ghana a Nigérie	Josephine Nzerem	jnzerem@ashoka.org
Keňa a Uganda	Vincent Otiendo Odhiambo	voodhiambo@ashoka.org
JAR	Michalya Schonwald Moss	msmoss@ashoka.org

ASIA

Bangladéš	Robin Chowdhury	achowdhury@ashoka.org
Indie	Sanjana Janardhanan	sanjanaj@ashoka.org
	Renu Shah	renu@ashoka.org
Japonsko	Hiroaki Yabe	hyabe@ashoka.org
Singapur	Jeremy Nguyen-Phuong	jnguyen@ashoka.org
Jižní Korea	Yujin Noh	ynoh@ashoka.org
	Honey Kim	hkim@ashoka.org
Thajsko	Phonchan Kraiwatnutsorn	pkraiwatnutsorn@ashoka.org

EVROPA

Rakousko, Maďarsko a Česká Republika	Marie Ringler	mringler@ashoka.org
Belgie	Elena Arene-Ghiringhello	earene@ashoka.org
Francie	Thomas Blettery	tblettery@ashoka.org
Německo	Sarah Fasbender	sfasbender@ashoka.org
	Christine Hoenig-Ohnsorg	choenig-ohnsorg@ashoka.org
Řecko	Christina Fili	cfili@ashoka.org
Irsko	Serena Mizzoni	smizzoni@ashoka.org
	Conor Ward	cward@ashoka.org
Itálie	Alessandro Valera	avalera@ashoka.org
Nizozemí	Jamy Goewie	jgoewie@ashoka.org
Polsko	Agata Stafiej-Bartosik	astafiejbartosik@ashoka.org
Španělsko	David Martín Díaz	dmartin@ashoka.org
	Tito Spinola	tspinola@ashoka.org
Skandinávie	Maja Frankel	mfrankel@ashoka.org
	Emma Lindgren	elindgren@ashoka.org
Švýcarsko	Olivier Fruchaud	ofruchaud@ashoka.org
Turecké	Nick McGirl	nmcgirl@ashoka.org
Velká Británie	Viliana Dzhartova	vdzhartova@ashoka.org
	Rob Wilson	robwilson@ashoka.org

LATINSKÁ AMERIKA

Argentina, Paraguay a Uruguay	Karina Fraiman	kfraiman@ashoka.org
	Maria Mérola	mmerola@ashoka.org
Brazílie	Flavio Bassi	fbassi@ashoka.org
Střední Amerika a Karibik	Lucy Luna	lluna@ashoka.org
Chile	Alexandra Edwards	aedwards@ashoka.org
Kolombie, Peru a Venezuela	Agustin Silva-Diaz Ortega	asilvadiaz@ashoka.org
Mexiko	Ramsés Gómez	rgomez@ashoka.org

SEVERNÍ AMERIKA

USA	Romina Laouri	rlaouri@ashoka.org
	Isabel Bustillos	ibustillos@ashoka.org
	Tia Johnston	tjohnston@ashoka.org
Kanada	Claudia DeSimone	cdesimone@ashoka.org

NAŠI PARTNEŘI

Nesmírně si vážíme štědré podpory našich partnerů a sponzorů po celém světě. Bohužel zde s ohledem na jejich počet nemůžeme jmenovat všechny, ale níže najdete příklady alespoň některých:

GLOBÁLNÍ PARTNEŘI

Frey Charitable Foundation
Moxie Foundation
Google
LinkedIn

The LEGO Foundation
The Brin Wojcicki Foundation
McKinsey
Facebook

ASIE

IKEA Foundation

AFRIKA

Lettera27
Mitsubishi Corporation
Moleskine
Oxford University Press

Red Dome
Segal Family Foundation
The MasterCard Foundation

LATINSKÁ AMERIKA

Alana Institute
Ford Foundation
Disney Latin America

MTV Latin America
W.K. Kellogg Foundation

USA

Cordis Foundation
Einhorn Family Charitable Trust
Robert Wood Johnson Foundation
The David & Lucile Packard Foundation

The Genesis Group
The Poses Family Foundation
Tides Foundation
Susan Crown Exchange

EVROPA

Fundación Barclays
Fundación PUIG
Robert Bosch Stiftung

The Stavros Niarchos Foundation
Fondation Bettencourt Schueller

ASHOKA

www.ashoka.org